

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : ३१ / २०७७ वैशाख १९ गते शुक्रबार / 1 May., 2020 / मूल्य रु. १०/-

दाहाल, भट्टराई समेत अन्य केही कारबाहीमा पर्ने

काठमाडौं। सर्वोच्च अदालतले द्वन्द्वकालमा भएका गम्भीर मावन अधिकारका उल्लंघनका घटनाका दोषीहरूलाई आम माफी तथा क्षमादान दिन नसकिने फैसला गरेको छ। सर्वोच्च अदालतले द्वन्द्वकालका गम्भीर मावन अधिकार उल्लंघनका घटनाका दोषीहरूलाई उन्मुक्ति दिन नसकिने ६ वर्ष अधिको सर्वोच्च अदालतको फैसलालाई पुनरावलोकन गर्नुपर्ने ठहर बैशाख १४ गते गरेको छ। उक्त ठहरपछि अब माओवादीले चलाएको १० वर्ष जनयुद्धकालमा भएका गम्भीर प्रवृत्तिका मावन अधिकार उल्लंघनका घटनाका दोषीहरूले आममाफी तथा क्षमादान पाउने छैनन्। त्यसबेला माओवादी पक्ष र सरकारी पक्षबाट भएका मानवअधिकार उल्लंघनका घटनामा संलग्न भएका जोसुकै व्यक्तिहरू कानुनी

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रचण्ड र माधवलाई ओलीको मुक्का

काठमाडौं। माधव नेपाललाई प्रधानमन्त्री, भफ्नानाथ राष्ट्रपति र प्रचण्ड कार्याकारी अध्यक्ष, वामदेव लगायतकाहरू शक्तिशाली मन्त्री बन्ने सचिवालय अधिबद्धको नेकपाको राजनीतिमा नयाँ दीप्ति आएको छ। यसकारण बैशाख ७ गतेको सचिवालय बैठकमा आफामाथि धेराबन्दी दबाव दिएको अनुभूति गरेपछि उनले कोरोना भाइरसको आतंक सकिएपछि वामदेव गौतमलाई प्रधानमन्त्री बनाउने प्रस्ताव अधि सारेका छन्।

प्रधानमन्त्री ओलीको मुक्का खाएको प्रचण्ड, माधव, वामदेव गौतम गुट अबक न बक्क भएर अर्को बैठकको

>>> बाँकी ८ पेजमा

अबको केही महिनापछि चिनीको हाहाकार हुने

काठमाडौं। गत चैत्र १९ गते देखि मुलुकमा लकडाउन लागू गरिएको छ। उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनबाट फैलिएको कोरोना भाइरस (कोमिड १९) का कारण विश्वभरका लाखाँ व्यक्तिले ज्यान गुमाइसकेका छन् भने लाखाँ लाख व्यक्ति संक्रमित भएका छन्। विश्वमा फैलिएको उक्त भाइरसबाट कसैले ज्यान गुमाउनु नपरेस भनेर नेपाल सरकारले लकडाउन लागू गरेको छ। लकडाउनका कारण नेपाली जनता धरेमा बस्न बाय्य भएका बेला केही उद्योगी, व्यवसायी र काला व्यापारीहरूले प्रत्येक सामानमा मूल्यबृद्धि गरेका छन्। बजारमा कुनै सामानको अभाव नभएको अवस्थामा मूल्यबृद्धि हुनुपर्ने कुनै कारण नमएपनि मूल्यबृद्धि भइरहेको छ। आखिरी

किन ? लकडाउन जस्तो जटिल समस्या भोगिरहेका जनतालाई काला व्यापारीहरूले लुटिरहाँसा पनि सरकार भने मुख्यदर्शक बनेको छ। उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र सो मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता हित संरक्षण विभागले केही अनुगमन गरेर काला व्यापारीहरूलाई दण्ड सजाए गरेपनि त्यो प्र्यायित देखिएको छैन।

पछिलो समयमा चीनीको मूल्यबृद्धि गरिएको छ। सरकारले चीनीको मूल्य रु. ७३ प्रतिकिलो कार्यम गरेको भएपनि साल्ट टेडिङ्क कपोरेशनले बाहेकाका अन्य व्यापारीहरूले प्रतिकिलो चीनी ८५ देखि १० रुपैया सम्मको मूल्यबृद्धि गरेका छन्। मुलुकमा लकडाउन

>>> बाँकी ६ पेजमा

अपहरणमा दुगड र अग्रवालसमेतको संलग्नता !

व्यक्ति हुन्। दुगड तत्कालिन नेकपा एमालेको तर्फबाट समानुपातिक कोटाबाट सांसद र पूर्व महानिरीक्षक सर्वेन्द्र खनाल समेतको उपस्थिति हुने गरेको होटलमा काम गर्ने कर्तव्याहरूसे बताएका छन्। उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति राज्यमन्त्री दुगड प्रधानमन्त्री ओलीका प्रिय पात्र रहेका

>>> बाँकी ८ पेजमा

होला त मध्यावधि निर्वाचन ?

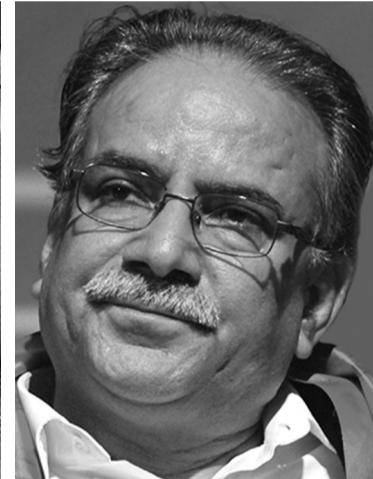
काठमाडौं। तत्कालिन नेकपा एमालेमि रहेका गुट उपगुटहरूले गर्दा प्रधानमन्त्री केपी ओली अहिले संकटमा पर्दै गएका छन्। तत्कालिन नेकपा एमालेमा रहेका समेत ओली र माधव नेपालबीच राम्रो सम्बन्ध हुन नसकेको र नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकीकरण भएर गठन भएको नेकपामा समेत गुट उपगुट सञ्चालन भएकाले खरता गुट उपगुटहरूलाई हातमा लिएर नेकपाका कार्यकारी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल सत्ता हत्याउने खेलमा लागि परेका छन्। नेकपाको सचिवालय बैठकले पहिला पार्टीको तेस्रो वरियताक्रममा माधव नेपाललाई राखेको भएपनि केही समयपछि नै उनलाई तेस्रो वरियताक्रमबाट हटाएर तेस्रो वरियताक्रममा भफ्नानाथ खनाललाई राखिएको र माधव नेपाललाई चौथोमा राखिएपछि नेपाल पार्टीका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओलीसँग रुस्ट बन्दे गएका थिए। राजनीतिमा धूर्त मानिएका कार्यकारी अध्यक्ष पुष्टकमल

>>> बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ।

नेकपामित्र तीन टिक्ट महाविकट

टालटुले नीतिले नेकपा विभाजन नरोकिने

हुने अवस्था देखिएको छैन। अध्यादेश विवाद काण्ड त एक प्रकारको माध्यममात्र थियो। अध्यादेश आउनुभन्दा पहिला नै दाहाल, नेपाल, खनाल र गौतम ओलीको विरुद्ध गोप्य बैठकहरू गरी ओलीलाई दुवै पदबाट फाल्ने रणनीतिमा लागेका थिए त्यो रणनीतिलाई अध्यादेशले बल पुन्याएको छ। सरकारले हतार हतारमा ल्याएको अध्यादेशले गर्दा तत्कालिन

संघीय समाजवादी पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टी भने एकीकृत गराएको छ। पछिलो समयमा सत्ताधारी दल भित्र देखिएको आन्तरिक द्वन्द्वले गर्दा सरकारका दैनिक काम कारबाहीहरू समेत प्रभावित हुँदै गएका छन्। मुलुकलाई उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनबाट फैलिएको कोरोना भाइरस (कोमिड १९) ले आक्रान्त पारिहरेका बेला सत्ताधारी दल भने सरकार परिवर्तन

गराउने खेलमा लागेको हुनाले मुलुक थप संकटमा पर्ने निश्चित जस्तै देखिएको छ।

प्रधानमन्त्री ओलीले पूर्व एमालेमा रहेका गुट र उपगुटहरूको संयोजन गर्न नसन्नु र पूर्व एमालेमा रहेका गुटहरूभित्र परेका अध्यक्ष दाहालले खेलेको ओली पक्षको दाबी रहेको छ। नेकपाको सचिवालय बैठकले वामदेव गौतमलाई पार्टीका उपाध्यक्ष एवं सचिवालय बैठकमा गोप्य बैठक गरेर प्रधानमन्त्री ओलीलाई पार्टी अध्यक्ष र प्रधानमन्त्रीबाट हटाउने प्रयास गर्दे आएका थिए।

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानमन्त्री ओलीलाई पार्टी भित्रबाट सक्स

काठमाडौं। सत्ताधारीदल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी भित्रको अन्तरिक द्वन्द्व चरम उक्केलामा पुगेको छ। गएको प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र स्थानीय तहको निर्वाचनमा प्रचण्ड वहुमत त्याएको नेकपा यतिवेला फुटको संधारमा पुगेको छ। सत्ताको मोहकै कारण पार्टी विभाजनको अवस्थामा पुगेको छ। प्रधानमन्त्रीकोपी ओलीको दम्भ र घमण्डले गर्दा र आफुहरूले कुनै भुमिका नपाएको भन्दै प्रधानमन्त्रीकोपी ओली प्रति रुप्त रहेका पार्टीका अर्का अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालको योजनामा वरिष्ठ नेताहरू माधव नेपाल, भफ्नानाथ खनाल र पार्टीका उपाध्यक्ष वामदेव गौतम सहितका व्यक्तिहरू

>>> बाँकी ६ पेजमा

**prabhu
GOODLUCK SAVING**
“पढ्दै कमाउँदै”

STUDENTS BE SMART WITH SMART INVESTMENT

Bonus of Rs.100
with New Account

SPECIAL OFFER

- Free DEMAT Account and MeroShare
- Free eBanking, Mobile Banking & Debit Card
- Free ABBS charge and many more....

♦ prabhu BANK

Toll Free No.: 16600107777
www.prabhubank.com

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box no.: 19441
Phone: +977 1 4788500, Fax: +977 1 4780588, E-mail: info@prabhubank.com

Conditions Apply*

The Guise of Coronavirus, India's Undeclared War against the Indian Muslims

M kabir

The entire world is facing the Coronavirus pandemic (COVID-19) which has taken the lives of more than 195,000 persons and infected 2.8 million people (Up to April 26, 2020). A majority of the deaths and affected cases have been recorded in the USA and Europe where this deadly virus has, rapidly, been spreading. Having the best medical equipment and facilities, these countries do not blame each other for the COVID-19 outbreak.

But, it is regrettable that under the guise of Coronavirus, India has started an undeclared war against the Muslims in the country.

Since Narendra Modi, the leader of the ruling party BJP, became Indian prime minister, he started implementing the ideology of Hindutva (Hindu Nationalism). Under his regime, various developments like the unprecedented rise of Hindu extremism, persecution of religious minorities especially Muslims, their forced conversions into Hindus in some areas, ban on beef and cow slaughter, creation of war-like situation with Pakistan etc. have clearly shown that encouraged by the Modi, Hindu fundamentalist outfits such as BJP, RSS VHP, Bajrang Dal and Shiv Sena, including other similar parties, have been promoting religious and ethnic chauvinism in India—also by propagating Hindutva Ideology.

During his second tenure, the Modi government accelerated the completion of the Hindutva agenda, particularly targeting the Muslims. Indian extremist rulers' various moves such as abrogation of the special status of the Jammu and Kashmir to turn Muslim majority into a minority in the Occupied Kashmir (IOK), continued lockdown in the IOK, the martyrdom of thousands of the Kashmiris there, issuance of a notorious map to bifurcate the Kashmir region into two union territories and introduction of new domicile law to further alter the demographic and geographic status of the IOK against the majority of Kashmiris are noteworthy. Reports suggest that besides lack of medical treatment and food, hundreds of the Muslims have already been died in the Indian Held Kashmir due to the continued lockdown and deployment of a larger number of security forces who have stopped the journalist's entry in that region. So, now more people might have died—affected by the coronavirus. Particularly, in the aftermath of the Indian elections 2019, news reports have highlighted different cases in which especially Muslims were violently targeted by the radical Hindus. In this respect, RSS chief Mohan Bhagwat stated on October 8, 2019: "Bharat is Hindu Rashtra and all Bharatiyas are Hindus."

In fact, under the guise of

coronavirus, India has started the undeclared war against the Indian Muslims.

Besides, the Indian Citizenship Amendment Act 2019 (CAA) further exposed the Modi-led government's fanatic policies. The CAA coupled with the National Register of Citizens (NRC) is mainly against Muslim immigrants especially from Pakistan, Bangladesh and Afghanistan. It strips 200 million Indian Muslims of their citizenship.

Since December 15, 2019, daily mass protests, even by

is a decision of the government".

As part of New Delhi's biased policies against the Muslims, Indian fundamentalist rulers accused the Tablighi Jamaat of spreading coronavirus through their congregations, held in India, while since the remote past, their preachers have been holding congregations so as to why this deadly virus did not emerge.

In this connection, the Indian news website "The Print.in" pointed out: "COVID is an excuse to push Indian Muslims out of informal sector jobs..."

the moderate Hindus have been taking place across India against the CAA and the NRC, which resulted in the killing of more than 200 persons and injuring 800-mostly Muslims by the police and extremist Hindus. But, the Modi-led regime has not withdrawn the CAA/NRC. Since February 23, this year when clashes started in New Delhi between protesters for and against the citizenship law, Hindu zealots of RSS and BJP have burnt properties of Muslims, including their vehicles and mosques and compelled them to leave the areas.

While Indian rulers have been imposing various kinds of restrictions on the Muslims, coronavirus provided them another pretext to increase their hardships. Top officials of the Modi's government and the health ministry claimed that Muslims are spreading this virus. Availing this opportunity, Hindu extremists have set off a series of assaults against Muslims across the country. In this regard, Al Jazeera and The New York Times reported: "Muslims have been beaten up, nearly lynched, run out of their neighborhoods or attacked in mosques...Hindu extremists are scapegoating the country's entire Muslim population for deliberately spreading the virus through "corona jihad Indian hospitals segregates Muslim and Hindu coronavirus patients...In what many are calling a case of "apartheid" during a global pandemic...made separate wards for Hindu and Muslim patients. It

What Muslims are effectively facing now is a new form of concerted, deliberate economic marginalization through blatant lies linking the community to the virus...Having been largely shut out of the formal sector, many Muslims depend on the informal sector and self-employment for their livelihood".

In this context, under the title "It Was Already Dangerous to Be Muslim in India. Then Came the Coronavirus", Billy Perrigo elaborated in the Time magazine: "The Islamophobic hashtags began circulating shortly after the news broke in late March. Indian authorities had linked dozens of cases of COVID-19 to a Muslim missionary group that held its annual conference in Delhi...Coronavirus fears and religious tension were already at a fever pitch in India. Videos [Indian fake news on social media] falsely claiming...Islamophobia has been transposed onto the coronavirus issue....Since March 28, tweets with the hashtag #CoronaJihad have appeared nearly 300,000 times...Hindu nationalists left 36 Muslims dead in Delhi...at a time when the Muslim minority—200 million people in a nation of 1.3 billion—feels increasingly targeted by the ruling Hindu nationalists...One of the key features of anti-Muslim sentiment in India for quite a long time has been the idea that Muslims themselves are a kind of infection in the body politic...the coronavirus is just one more opportunity to cast the Muslim as dangerous."

Notably, following the secret instructions of the Modi's government's top officials, doctors are not paying attention to the Muslim patients, affected by this virus.

It is mentionable that the Indian medical system is widely exaggerated behind the facade of Shining India. It became popular in South Asia through a fake narrative of Indian expertise in the health sector and affordability.

The fact is that the Indian health system is as good or bad as Pakistan. But, it is a misfortune

that some Pakistanis found it convenient to get them treated in Indian hospitals. And the outbreak of COVID-19 in India has also proved the shallowness of the Indian health system, as poor Indians have been left at the mercy of doctors and hospitals who charge exorbitant fees for basic treatment.

Recently, three Pakistanis returned from India after medical treatment—all three tested positive for coronavirus. It reminds the Pakistanis that it is better to get treated in Pakistan instead of paying heavy fees and getting infected by this virus. Besides, these three cases also prove that New Delhi may actually deliberately target Pakistanis to further spread this deadly virus.

In Pakistan, the number of coronavirus-deaths has reached the figure of 248, whereas the number of persons, affected by the virus is 11,736. But, Islamabad did not blame India in this regard. But, under the guise of Coronavirus, India's undeclared war against the Muslims continues.

Nevertheless, Indian biased rulers have politicized the COVID-19 epidemic by accusing the Indian Muslims and thus, created a big divide. Hence, coronavirus may die, but the virus of communal disharmony will be hard to kill when this is over.

नेपाल आयल निगम लि.को

खाना पकाउने एल.पी. ग्यांस प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षासम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्यांस अत्यन्त प्रज्ञलनशील पदार्थ भएकोले यसको प्रयोगमा पर्याप्त शर्तकर्ता र सावधानी अपनाउन जरूरी हुन्छ । यसैले खाना पकाउने ग्यांसको चुहावटबाट हुने दूर्घटनाबाट बच्न देहायका कुराहस्त्रा ध्यान पुऱ्याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम लि.अनुरोध गर्दछ ।

दूर्घटनाबाट बच्न ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु :

- एल.पी. ग्यांस सिलिंग्डर ल्याउँडा-लैंजाँदा नगुडाउँ, भान्छामा सिलिंग्डर सधै ठाडो राखी प्रयोग गरौ, सुताएर र घोप्टाएर प्रयोग नगरौ ।
- रेगुलेटर, रबर पाइप, चुल्हो जस्ता उपकरणहरू गुणस्तर प्रमाणित भएको मात्र प्रयोग गरौ । साथै हरेक २ (दुई) वर्षमा ग्यांसको पाइप फेरौ ।
- खाना पकाउँदा सधै भ्याल ढोका खुला राखौ र सुतिको कपडा लगाएर मात्र खाना पकाउने गरौ ।
- काम सकिएपछि सधै रेगुलेटर बन्द गरौ ।

ग्यांस चुहावट भएमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु :

- खाना पकाउने स्थानमा एल.पी. ग्यांसको तिखो गन्ध आइरहेको छ भने ग्यांस लिक भइरहेको छ भन्ने बुझनुपर्दछ । ग्यांस लिक भएमा पहिले रेगुलेटरको र पछि चुलोको नव ९फ्लयद० बन्द गरौ ।
- ग्यांस लिक भावाभन्दा गहौं हुने भएकोले भुइँमा बस्छ । यस्तो अवस्थामा ढोका र सबै भ्याल खुला गरौ र आगोको फिल्का निस्कने पदार्थ जस्तै ग्यांस चुल्हो, सलाई, लाइटर, धूप आदि नबालौ र बिजुली बत्ती, टर्चलगायत कुरै पनि विद्युतीय उपकरण नचलाउँ ।
- ग्यांस लिक भइरहेमा सिलिंग्डरबाट रेगुलेटर छुटाई भल्भमा सेफटी क्याप ढकन लगाएर घरबाहिर खुल्ला ठाउँमा राखौ र छिटोभन्दा छिटो नजिकको ग्यांस विक्रेता वा सम्बन्धित ग्यांस उद्योगलाई खबर गरौ ।

**सचेत र सावधान हुनु नै सुरक्षित हुनु हो ।
उपभोक्ताको हितमा नेपाल आयल निगम लिमिटेडद्वारा जारी**

लोकतन्त्रको मुकुट लाखेनाचको मुख्यांडो

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

प्रशिद्ध साहित्यकार बर्नाड शालाई एउटा निस्तो आयो । नगइ नहुने निस्तो मान्न पुगेका बर्नाड शा साकाहारी खाना खाइरहेका थिए । निस्त्याइएका सत्ताधारीले शालाई किन घासपात मात्र खाएको, कुखुरो खानोस् न भने । बर्नाड शाले जवाप दिए- मेरो पेट कुनै चिहान होइन, जहाँ म मूर्दा राख्नौ ।

बर्नाड शाको कथनजस्तै भएको छ मेरो देशका शासकहरूको सोच । उनीहरू नीति, नियम, कानून, व्यवस्थामात्र होइन, हात, मुख र पेटलाई पनि चिहान बनाइरहेका छत ।

यसकारण म अवाक छु, द्वाल्ल परेको छु । म हिमाल हेरिरहेको छु, हिमालमा देश टल्केको छैन । हिमालबाट बोका भरना हेँ, भरना निरन्तर भरिरहेका छन् । भरनामा पनि देश भल्केको छैन । म नागरिकका अनुहार, तिनका सहनशीलता हेरिरहेछु, नागरिक चलमलाएका छन्, बाँचेका छन् जस्तो लाग्दैन ।

कुनै दिन गोपाल योञ्जनले लेखेका थिए, गाएका थिए, देश जुरुकै उचालेका थिए-

म आगो सहन्नु, अन्याय सहन्न म तुष्णा सहन्नु, तिरकार सहन्न नेपालमा जन्मे, नेपाली भई तुर्क म भुक्तै भुक्तै नेपालको छोरो ।

यस्तो हुन्छ जीवन्त नागरिक । आजका नागरिक मनभरि व्यथा बोकेर व्यथित छन्, बोल्दैनन्, भुकिरहेछन् । जनताबाट नागरिक भएकाहरू नागरिकमाथिको थिचोमिचो सहेर किन भुकिरहेछन् । भन भन स्वतन्त्र र सम्य हुँदै गएको नागरिक किन अन्याय सहिरहछ ।

घातक हतियारहरू धारिला बनेका छन्, देशका कुना र देशवासीका कोखामा घोविरहेका छन्, हलाहल गर्न खोजिरहेका छन् तैपनि देशमा घातकविरुद्धको आगो सल्केको छैन ।

भनिन्छ, साहित्य देशको ऐना हो । चिसो बढेको छ, फोहर बढेको छ, अनीति र राजनीतिक रोग बढेको छ, तर साहित्यमा कुनीति खरानी बनाउने आगो सल्केको छैन । साहित्य छ, सुस्त छ । साहित्य छ, हुनुपर्नेजिति चुस्त छैन ।

समाजमा कुनै नीतिले काम गरेन भने आन्दोलनको उज्जनी गर्न धरा साहित्य हो । साहित्य अन्योलको निकास हो । साहित्य परिवर्तनको फिल्का हो, अन्योकारबाट उज्ज्यालो ल्याउनसक्ने आरती हो । साहित्य लाभ हो, साहित्य आभा हो । साहित्य मानव इतिहास फलाउने फुलाउने गाभा पनि हो । साहित्य लोकजीवन हो, जीवन ज्यूदो हुनुपर्छ । देशमा मूर्दा शान्ति छ, देश चिहान हुनसक्दैन, देश हावा पानी हो, हुरी बतास हो, भरीपाठिको आकाश पनि हो ।

देशभित्र अनेक वाद हुनसक्छन्, प्रतिक्रिया प्रतिवाद हुनसक्छन् । देश छ र सम्पति छन्, विमति छन् । यी सबैको संगति समष्टि हो देश । देश मूल मुहान हो, एकसय छ्ब्बीस जातिको बहाव हो । हाम्रो परिचय यही हो, हामी धुमिल भए

यो परिचय धुमिल हुनेछ ।

द्वापर कलीको दोभानमा गीता लेखियो । गीता आज पनि पवित्र छ, जीवनदर्शन बनेको छ । हामी बाँचेको वर्तमानको संगम आधुनिक गीता हो । यो युगमीता किन पवित्र छैन, किन द्वेष र कलुषितता बढेको छ ? हामी निसास्सिएको यही दुर्गम्य र बिकृतिले हो । यो दुर्गम्य, यो विकृतिविरुद्ध साहित्य साल्हूप बनेर फैल्नु पर्ने भयो । साहित्य राष्ट्रिय जीवनमा प्राण र प्रेरणा हुनसक्छ । हुनुपर्छ ।

फ्रान्समा भिक्टर ह्युगो भन्ने साहित्यकार थिए । देश बर्बादीको भीरमा पुगेको बेला उनले देश जागरणका

कविता, उपन्यास, नाटक लेखे, कलम घोटे । विचारभन्दा शक्तिशाली कही

हुँदैन भन्ने उनको मान्यता थियो । अर्को व्यक्तिलाई हेर, उसको अनुहारमा भगवान देखिन्छ भनेर मानवता जगाए । सन १८८५, मर्फु अधि सम्म पनि ह्यूगोले फ्रान्सलाई जगाइरहे । फ्रान्सका जागते रहो भन्ने कवि ह्यूगो मर्दा सिंगो फ्रान्सले शोक मनायो, अर्को ह्यूगो जन्माउन युवतीहरूले त्यसै दिन गर्भाधान गर्ने प्रतिसर्पार्मा पनि निस्के । राष्ट्रिय कवि राष्ट्रको सच्चा सिपाही पनि हो । यसकारण त फ्रान्स आज पनि भिक्टर ह्यूगोलाई मानवतावादी, राष्ट्रवादीका रूपमा सम्भिरहन्छ ।

राजनेता जन्मिन नसकेको यो

कालखण्डको नेपालमा त्यस्तो सिर्जना

गर्ने साहित्यकारको खाँचो छ । हरेक

सिद्धात्तभन्दा सशक्त छ साहित्य ।

धेरे भयो जिन्दावाद मूर्दावाद ।

भीडवादको रड उडिसक्यो । बहुदल,

लोकतन्त्रको रड खुइलीसक्यो । साहित्य

समाज हो, अव समाज बोल्पर्प्छ । स्वार्थी

राजनीतिक कात्रोले देश बेरिन पुगेको छ,

गाँठो फुकाउँ कसरी, देश बौराउँ कसरी

? यस्तो औंशी अँध्यारोमा देश गुम्सिन

सक्दैन । साहित्यले समाज परिवर्तनको

बिद्रोह बोल्ने, नगारा बजाउने, बिगुल

फुक्ने यस्तै बेलामा हो । साहित्य ब्रह्मास्त्र

हो, यो अस्त्र चल्पर्प्छ । देश स्वर्ग थियो,

नर्क बनाउनेहरू विरुद्ध साहित्यको शंख

फुक्ने स्वर्गीय आरती जगाउने बेला

आयो ।

परिवर्तनका अनेक पानाहरू पल्टिए ।

सबै पानाहरू पेंडोराका बाकस खोलेकै

भयो । नसालु र विषालु किट पतड़

गले माटो निल्दैछ, स्वामिमान पचाउँदैछ,

अस्तित्व समाप्त पार्दैछ । सबै शक्तिहरू

निस्तेज भएका बेलामा बलबती हुने साहित्य नै हो । उज्ज्यालो बनेर ब्यूँफ

साहित्य, भोर बनेर उठ साहित्य,

छरपस्त भएको देशलाई मिलाउ साहित्य,

च्यातिएको गुन्युचोलो सिलाउ साहित्य ।

जागरण जगाउ साहित्य । रोम जलिरहेमै

देश जलिरहेछ, निरो बन्न सर्वदैन

साहित्य । देश हो साहित्य, लोक हो

साहित्य, संस्कार र संस्कृति हो साहित्य ।

राजनीति हो साहित्य, कूटनीति पनि हो साहित्य ।

राग हो, पराग हो, सीमाको खम्बा,

स्वामिमान र जगदम्बा, नेपाली सुर

र नेपाली ताल हो साहित्य ।

देशका तमाम समस्याका लागि

सबैषषि हो साहित्य ।

साहित्यले दुर्दसा लेख्नपर्छ ।

कोरोनाको कहरले लथालिङ् पारेको

अवस्थामा जवाफदेहीता कसेले लिएनन् ।

लोक भय र हाहाकार बेहोरिरहेका छन्,

सत्ताधारी र सांसदहरू इमान र नैतिक

रहिएन्हाले छैन ।

साहित्यले दुर्दशा लेख्नपर्छ ।

साहित्यले दुर्दशा लेख्नपर

पद्थयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यादै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो जर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

- अमियानवाणी

अभियान

ਸਮਾਫ਼ਕੀਯ

दम्भ र घमण्डले प्रधानमन्त्रीको साख गिर्दै

कौपी ओली पहिलो पटक २०७२ सालमा प्रधानमन्त्री बन्दा जन छवि बनाउन सफल भएका थिए दोसो पटक प्रधानमन्त्री बन्दा उनको त्यो छविमा कालो धब्बा लगेको छ । पहिलो पटक प्रधानमन्त्री बन्दा मुलुक अस्ट्रियारो अवस्थामा रहेको थियो । दक्षिणी छिमेकी मुलुक भारतले आर्थिक नाकाबन्दी लगाएको थियो भने २०७२ साल वैशाख १२ गते र त्यसपछि गएको भूकम्पले गर्दा जनता त्रसित रहेका थिए । भारतले लगाएको अद्योषित नाकाबन्दीले गर्दा मुलुकमा पेटोलियम पदार्थ लगायत अन्य आवश्यकीय बस्तुहरूको अभाव रहेको थियो । त्यति हुँडाहुँडै पनि ओली नेतृत्वको संयुक्त सरकारले त्यसबेला जनताको पूर्ण साथ पाएको थियो । त्यसबेला प्रधानमन्त्री ओलीले लिएको राष्ट्रवादको नाराले गर्दा नै नेपाल कम्पुनिष्ट पार्टीले गएको प्रतिनिधिसभा, प्रदेश सभा र स्थानीय तहको निर्वाचनमा अत्याधिक बहुमत समेत ल्पाएको थियो । त्यसैको फलस्वरूप अहिले संघीय संसदमा नेकपाको भण्डै दुई तिहाई मत रहेको छ भने ७ वटा प्रदेशसभा मध्येको ६ वटामा नेकपाकै बहुमतको प्रदेश सरकार रहेको छ भने स्थानीय निकायमा समेत भण्डै नेकपाकै दुई तिहाई रहेको छ । तर त्यति हुँडाहुँडै पनि नेकपाको कौपीओली नेतृत्वको सरकार अहिले आलोचनाको पात्र बनिरहेको छ । आखिरी किन ?

केपी ओली दोसो पटक २०७४ साल फागुन २ गते प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त भएका थिए । आफैनै पार्टीको संसदीय दलको बहुमत रहेको बेलामा प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त भएका ओलीलाई सम्पूर्ण जनताले साथ दिएका थिए । संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दल कमजोर अवस्थामा रहेको बेला प्रधानमन्त्री ओलीले आफू नेतृत्वको सरकारलाई दुई तिहाईको सरकार बनाउन तत्कालिन संघीय समाजवादी पार्टीलाई पार्टीलाई समेत सरकारमा सामेल गराएर आफूलाई दुई तिहाईको नेतृत्व गरेको प्रधानमन्त्री भन्ने गरेका थिए । समय परिवर्थिति सामान्य नै रहेका बेला प्रधानमन्त्रीले आफूलाई सर्वोसर्वा ठान्ने र आफैनै पार्टीलाई समेत विश्वासमा नलिई एकलै अगाडि बढ्ने इच्छा राखेर त्यसै अनुरुप अगाडि बढ्दै गएका हुनाले प्रधानमन्त्री अहिले संकट परेका छ । आफैनै पार्टीलाई विश्वसमा लिन नसक्नु र विपक्षी दलहरूलाई वेवास्ता गाँडै केही भजनमण्डलीहरूको इसारामा अधि बढ्ने प्रयासमा प्रधानमन्त्री लागेका हुनाले आफै पार्टीभित्र दरार उत्पन्न भएको हो । तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकृत भएर गठन भएको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीभित्र पनि भावनात्मक एकता हुन नसक्नु र गुट उपगुटमा विभाजित हुँदै आएको तत्कालिन नेकपा एमालेका आफू नो गुटका मान्छेलाई मात्र साथमा लिनुले प्रधानमन्त्री ओलीको दुरदशा भएको हो । प्रधानमन्त्री ओलीले आफू प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त हुनासाथ आफूले पनि भष्टाचार नगर्ने र अरुलाई पनि भष्टाचार गर्न नदिने उद्घोष गरेका भएपनि त्यस्तो उद्घोष कागजमै सिमित रहेको छ । एक व्यापारिक समूह यति गृपलाई नेपाल ट्राईको नाममा रहेको जग्गा भाडामा दिने कसमा होस् वा बालुवाटार ललिता निवास काङडमा होस् उनी आफू तो पक्षमा मानिसहरूलाई कानुनी काबिराही गर्नुबाट रोक्ने प्रयासमा लागे । मुलुकमा कोरेना भाइरसले प्रभाव पारिरहेको बेला उक्त भाइरसलाई रोक्न खरिद गरिने औषधि र उपकरणमा समेत भएको भष्टाचारका विषयमा उनी भष्टाचारीहरूकै पक्षमा पक्षमा उभिन थाले । मुलुक लकडाउनमा रहेको बेला औचित्यहीन दल विभाजन सम्बन्धी ऐन र सम्बैधानिक परिवद्वसम्मी ऐनमा रातारात संशोधन गर्ने निर्णय गरी संशोधन गरियो । राष्ट्रपतिलाई सविधानको पालक र संरक्षक भनेन र संविधानले स्वीकार गरेको अवस्थामा ओली सरकारले राष्ट्रपतिलाई समेत विवादको धरामा तान्ने प्रयास गरियो । दल विभाजन सम्बन्धी ऐन र सम्बैधानिक परिवद्व मनिप्रियरिषदले संशोधन गर्ने निर्णय गरी राष्ट्रपतिकहाँ पठाएको आधा घण्टा भित्र राष्ट्रपतिले प्रमाणिकरण गर्नुले राष्ट्रपति पनि विवादमा तानिनु भएको छ । तत्कालिन शेरबहादुर देउवा सरकारले निर्णय गरी राष्ट्रपतिकहाँ पठाएका निर्णयहरू महिनौ दिनसम्म प्रमाणिकरण नभएको इतिहास साक्षी रहेको छ ।

मुल्क संकटमा रहेको बेला आफ्नो सरकारलाई दुई तिहाईको सरकार बनाउने एकल निराण्य गरी तत्कालिन संघीय समाजवादी र राष्ट्रिय जनता पार्टीलाई विभाजन गर्ने मनसाथ राखेर प्रधानमन्त्रीले दल विभाजन सम्बन्धी ऐन संशोधन गरेको प्रष्ट भएको छ । सम्वैद्यानिक निकायहरूमा आफ्ना भाटहरूलाई जागिर दिलाउनको लागि सम्वैद्यानिक परिषद ऐन संशोधन गरिनुले प्रधानमन्त्री ओली नै दल विभाजन गर्ने नायक भएको प्रमाणित भएको छ । दल विभाजन सम्बन्धी ऐन आउने निश्चित भएपछि आफै पार्टीका आफ्ना विश्वासिला सांसद र पूर्व प्रहरी महानिरीक्षक, संघीय समाजवादी पार्टीका संघीय संसदलाई अपहरण शैलीमा काठमाडौं ल्याइन्तुमा समेत प्रधानमन्त्रीकै हात रहेकोले प्रधानमन्त्री अहिले नैतिक संकटमा परेका छन् । सांसद अपहरण काण्डमा परेका सांसद र पूर्व प्रहरी महानिरीक्षकलाई तत्काल कारबाही गरी आफ्नो विश्वासिएको छ वि प्रधानमन्त्रीले तसुधार्ने हो भने त्यो कदम प्रधानमन्त्री लागि घातक सावित हुन सक्छ त्यसैले सांसद अपहरण काण्डमा संलग्न भएकाहरू हुन् वा औषधि खरिद काण्डमा संलग्न भएका जोसुकै भएपनि उनले त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई तत्काल कानुनी दायरामा ल्याउन हामी जोडादार आग्रह गर्दछौं । यदि त्यसो गरिएदैन भने जनता भन्न बाध्य हुनेछन् भ्रष्टाचारीका नाइके प्रधानमन्त्री ओली नै हुन् भनेर । जनतालाई त्यस्तो भन्न नदिने हो भने प्रधानमन्त्रीले तत्काल कानुनी कारबाही गर्न सम्बन्धित निकायलाई आदेश दिन अब ढिला गर्नु हुँदैन भन्ने हामीले ठांसेका छौं ।

राजनीतिक दलहस्तके कारण गणतन्त्र असफलको मार्गतर्फ

• देवेन्द्र चडाल

devendrachudal@gmail.com

जिम्मेवारी दिने । त्यो सहमतिको मसी
सुन नपाउँदै दाहाल लगायतका अन्य केही
नेताहरूले चुनावमा हारेका वामदेव गौतमलाई
प्रधानमन्त्री बनाउनका लागि संविधान
नै संशोधन गर्ने नेकपाको सचिवालयमा
प्रस्ताव पेश गर्दै गौतमलाई राष्ट्रिय सभाको
सदस्य बनाउने निर्णय बहुमतले गरेरपछि
नेकपाभित्रको द्वन्द्व सङ्कमै छताछुल्ल भएको
हो । उटा व्यक्तिलाई प्रधानमन्त्री बनाउनका
लागि संविधान नै संशोधन गर्न सचिवालयको
बहुमत सदस्यहरू सहमत हुनु भनेको षड्
यन्त्रको अर्को श्रृंखला नै थियो ।

प्रधानमन्त्री ओली त्यस विषयमा सहमत नभएपछि दाहाल लगायत अन्य नेताहरूले ओली नेतृत्वको सरकार विरुद्ध अनेक तानाबाना बुनिरहेका बेला अचानक अध्यादेश ल्याएकोले त्यसमा बोलेको आगोमा धिज थज्ञे काम गरेको छ । प्रधानमन्त्री ओलीमा समेत पछिल्लो समयमा दम्भ र घमण्ड

देखिएको छ । आफूलाई निस्तरेज पार्ने आफ् नो गुट बाहेककालाई वेवास्ता गर्ने, आफ्नो सरकारमा रहेका मन्त्रीहरूले भ्रष्टाचार गर्दा समेत उनीहरूकै बचाउनका लागि वकालत गर्ने अनि आफ्नो गुटका बाहेक अन्यलाई देखि नसहने प्रवृत्ति प्रधानमन्त्रीमा रहेको र आफ्नो सचिवालयमा समेत त्यस्तै आफनै गुटका कार्यकर्ता र नेताहरूसँग सम्बन्ध नै राख्न नसक्ने व्यक्तिहरू राखिएको हुनाले ओली आलोचनाका पात्र बन्दै गएका थिए । प्रधानमन्त्री भनेका सम्पूर्ण जनताका अभिभावक बन्नुपर्नमा उनमा त्यस्तो देखिएन । नियुक्ति, बढुवा, सरुवा र पुरस्कार आदि सबैमा ओली गुटबाहेक अन्यले केही पारेनन् । राम्राभन्दा हाम्रालाई प्राथमिकतामा राखेर अगाडि बढाइयो यी सबै कारणहरूले गर्दा प्रधानमन्त्री ओलीको छविमा धमिरा लाग्दै गएको सत्य हो । यसको अर्थ पुष्टकमल दाहाल, माधव नेपाल, भलनाथ खनाल र वामदेव गौतमसहितका अन्य नेताहरू चोखो छन् भन्ने होइन । माधव नेपाल र भलनाथ खनाल प्रधानमन्त्री रहेका बेला उनीहरूका काम कारबाही पनि जनताले राम्ररी नै हेरेका हुन् । उनीहरू समेत गुटगत स्वार्थ भन्दा माथि उठन सकेका थिएनन् भने पुष्टकमल दाहाल त आफूलाई राजा नै सम्भिन्द्ये । त्यही अनुरूपको व्यवहार समेत देखाउन पछि परेका थिएनन् । त्यो त सबै नेपाली जनतालाई जग जाहैरै भएकै विषय हो ।

जारी नृक प्रयत्न हो।
विगत केही महिना देखि प्रधानमन्त्री
ओलीले समेत आफूलाई राजा नै भएको
महसुस गरे। आफ्नो पार्टीबाहेकका अन्यलाई
उनले मानिस नै सम्प्रिणन्। उनले बुझ
नुपर्ने थियो मुलुकमा नेकपा बाहेकलाई अन्य
पार्टीहरूलाई पनि समर्थन गर्ने मानिस छ
भनेर अनि अन्य पार्टीहरू पनि छन् भनेर।
उनीहरूलाई पनि आफूले संरक्षण गर्नुपर्दछ।
सरकार भनेको जनताको अभिभावक हो भन्ने
हेकका उनले राख्न सकेका भए जनता उनैको
पक्षमा हुन सक्थे तर त्यसो हुन सकेन।
सरकारको स्वच्छ आलोचना गर्नेहरूलाई प्रहरी
प्रशासन लगाएर जेलमा राख्ने कार्य गरियो।

कुनै बेला थियो खुल्ला मज्चमा भाषण गर्दा आजको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका अग्रणी नेता मदन भण्डारीले भनेका थिए एउटा राजनैतिक पार्टीको पक्षमा सबै जनता हुँदैनन् तर राजनीतिक पार्टीले आफ्नो पक्षमा नहुने जनताको पनि संरक्षण र भलो सोच्नुपर्दछ भनेर तर अहिले कुरा पार्टीको मात्र होइन अहिले देश र देशबासीको अभिभावक सरकार नै आफ्नो बनेको बेला त्यसो गर्न सकिएको छैन । त्यसैले भन्न सकिन्छ अहिलेको सरकार जनताको अभिभावक बन्न सकेको छैन । यदि अभिभावक बन्न सकेको भए आफ्नै पार्टीका समर्थकहरूले गल्ती गरेका भएपनि उनीहरूलाई कानुनी दायरामा ल्याउन सक्नुपर्दथ्यो । एउटा पार्टीलाई विभाजन गराउनका लागि आफ्नै पार्टीका सांसदलाई अपहरणको आरोप लागेपछि तत्काल उनीमाथि कानुनी कारबाही गरिनुपर्दथ्यो । शान्ति सुरक्षाको जिम्मा लिएर बसेका व्यक्तिनै सांसद अपहरण काण्डमा मुँहिँदा उनीहरू विरुद्ध प्रहरीले मुद्दा नै दर्ता नगर्न प्रवृत्तिले गर्दा सरकार नै आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ । सरकारप्रति जनताको विश्वास समेत टुट्टदै गएको छ । पूर्व प्रहरी महानिरीक्षक हुँदैमा उनलाई कानुनी कारबाही नहुने हो भने पहिलाका पूर्व प्रहरी महानिरीक्षकहरू अहिले पनि जेलमा छन् । उनीहरूलाई किन रिहा नगर्न त ? अपहरण जस्तो जघ्न्य अपराधको आरोप लागिसकेका व्यक्तिलाई अब तत्काल पक्राउ गरी कानुनी दायरामा ल्याउनु आवश्यक छ । सरकारको आलोचना गर्दा पूर्व सविव पक्राउ परे । अझै केही व्यक्तिहरू जेलमा रहेका छन् । कानुनको हैसियतमा सबै नागरिकको हक समान रहेको हुन्छ लोकतन्त्र भनेको विधिको शासन हो । व्यक्तिले होइन विधि र विधानले शासन गर्न हो तर पछिल्लो समयमा त्यो सबै हराएको छ । त्यसैले अहिले विधि विधानभन्दा मान्छेको अनुहार हेरेर राज्य सञ्चालन गरिएको हुनाले औली नेतृत्वको सरकारको चौतर्फी आलोचना र विरोध भएको हो ।

गएको निर्वाचनमा नेकपाले जनतालाई दिएका आश्वासन सडकमा छताछुल्ल भएका छन् । जनताले विश्वास गरेर नेकपालाई झण्डै दुई तिहाई मत दिएका भएपनि अहिले त्यही झण्डै दुई तिहाईका भारी बोक्न नेकपा र उसको सरकार असफल सावित भएको छ । मुलुकमा भ्रष्टाचार बढेको छ । संकटकालमा समेत काला व्यापारीहरू लुट्नमै व्यस्त रहेका छन् । काला व्यापारीलाई पक्राउ गरी कानुनी कारबाही गर्न खोज्दा मन्त्रीहरू नै उनीहरूलाई छुटाउन लागि परेका छन् । लकडाउनले गर्दा जनता आक्रान्त भएका बेला दिएको नाम मात्रको राहतमा समेत भ्रष्टाचार भएको छ । पार्टीगत स्वार्थ हेरेर राहत वितरण गरिएको आरोप सरकारमाथि लागेको छ यी सबै तथ्यहरूले प्रमाणित गर्दछ मुलुकको अस्तित्व र रक्षाका लागि अब गणतन्त्रले भार थेग्न सक्दैन । त्यसैले अब गणतन्त्रको विकल्प खोज्नुपर्ने अवस्थाको सिर्जना दलहरूले नै गरेका छन् । एउटा राजा पाल्पुर्दा मुलुक लुटियो भन्नेहरूले अहिले सयाँ राजालाई पाल्नु परेको छ । राष्ट्रपतिदेखि प्रधानमन्त्रीसम्म जनताको हुन नसकिरहेको अहिलेको अवस्थामा अब राजतन्त्रको अपरिहार्य आवश्यकता भएको जनताले नै महसुस गर्न थालेका हुनाले त्यस्तर्फ कदम चाल्नुपर्ने आवश्यकता देखिए ।

आवश्यकता दोखिन्छ ।
त्यसैले गर्दा अब व्यक्ति फेर्नुभन्दा व्यवस्था
नै परिवर्तन गरेर मुलुकको हित र जनताको
हितका लागि राजसंस्थाको नै व्यवस्था गरिए
अहिलेको जस्तो गन्ध राजनीतिको अन्त्य गरिनु
उपयुक्त हुनेछ । राजतन्त्र भएको खण्डमा
ऊ सबैको अभिभाव बन्न सक्ने र शक्ति
पृथकीकरणको सिद्धान्त अनुसार चेक एण्ड
व्यालेन्स समेत हुने भएकाले सबै राजनीतिक
दलहरूले त्यसतर्फ विचार गरी त्यसै अनुरूप
अधि बढ्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । अप्रेसन
गर्नुपर्ने विरामीलाई सिटोमोल खुवाएर रोग
निको हुन सक्दैन । अहिले मुलुकको हितका
लागि गहन अप्रेसनको आवश्यकता परेको
पष्ट रूपमा देखिएको छ ।

लकडाउनमा प्रादेशिक र स्थानीय सरकारको भूमिका

ललितकुमार यादव

विश्व नै अहिले कोरोना भाइरस संक्रमणको सन्तासमा रहेको छ। प्रत्येक देश कोरोना संक्रमणबाट आफ्ना नागरिकलाई जोगाउन केन्द्रित हुनु परेको छ। सबै देशहरू आफ्ना अवस्था र रिप्टिंगअनुसारको निर्णय लिने बाध्यतामा छन्। कोरोना विरुद्धको संघर्ष नै अहिलेको प्रमुख संघर्षको रूपमा रहेको छ। कतिपय देश कोरोना संक्रमणको चेपेटमा नराम्री परि सकेको छ। ती राष्ट्रहरूको अवस्था भयावह रहेको छ। कतिपय राष्ट्रहरू कोरोना संक्रमण रोकन सफल पनि भएका छन्। संक्रमण रोकन एक हडसम्म सफल भएका राष्ट्र विस्तारै सामान्य अवस्थामा फर्किने तयारीमा रहेका छन्। खासगरी दक्षिण पूर्वी एसियाली राष्ट्रहरूमा अहिले कोरोना संक्रमण फैलिने क्रममा रहेको छ। सावधानी अपनाउन र सर्तक रहन नसके यसले भयावह अवस्था सृजना गर्न सक्ने अनुमान गरिएको छ। इटाली र स्पेनको अहिलोको अवस्थाले समेत यसको सकेत गरेको छ। अहिले विश्व नै लकडाउनको अवस्थामा रहेको छ। नेपाल एक साताको लकडाउन पार गरेर थप एक सताको लागि लकडाउनमा गएको छ। यो अवधि थप पनि हुन सक्छ। हाम्रो छिमेकी भारत २१ दिनको लकडाउनमा रहेको छ।

अहिलेसम्म संक्रमण फैलिने क्रम रोकन लकडाउनलाई नै प्रभावकारी बनाउनु पर्न बाध्यात्मक अवस्थामा नेपाललागायत विश्वका धेरै राष्ट्रहरू रहेका छन्। नेपाल सरकारले लकडाउन पूर्ण रूपमा सफल बनाउन केन्द्रित रहेको छ। सरकारको अगाडी यसको विकल्प पनि छैन। लकडाउनले सबैको दैनिकीको फेरिएको छ। बानी परिवर्तन भएको छ। कामकाज ठप्प छ। व्यापार व्यवसाय ठप्प छ। लगभग विश्व नै घरमा सिमित हुन पुगेको छ। यसले सबैलाई प्रभावित गरेकोमा शक्ति छैन तर लकडाउनको सबभन्दा छिटो प्रभाव दैनिक ज्यालादारी र विपन्न वर्गमा परेको छ। दैनिक ज्याला गरेर गुजारा गर्ने र विपन्न वर्गसँग खाद्यान्न संचय गर्ने क्षमता हुदैन। न त आय रोकिएपछि क्र्य शक्ति नै हुन्छ। यस्तोमा दैनिक ज्यालादारी र विपन्न वर्गमा रोगले बाचे पनि भोकले नबाचे अवस्था आउनु अस्वभाविक होइन। हाम्रो जस्तो २१ प्रतिशत जनसंख्या राष्ट्रिय गरिबीको रेखामुनि र चौंक आयस्तर रहेको देशमा लकडाउले सृजना गर्ने प्रमुख र पहिलो समस्या पनि यही हो।

मुलुक लकडाउनमा गए सँगै सरकारले आर्थिक व्याकेज घोषण गर्नु पर्ने आवश्यकता महशुस गरिएको थियो। सरकारले लकडाउनको अवधी थप गरे सँगै आर्थिक सहयोग र सहुलियतको कार्यक्रम ल्याएको छ। सरकारी कार्यक्रमले समग्रमा सबै पक्षलाई समेत खोजेको छ। राज्यको क्षमता अनुसार नै नागरिकप्रति जिम्मेवार बन्दै सरकारले कार्यक्रम घोषणा गरेको छ। सरकारले घोषणा गरेको न्यूनतम खाद्य सुरक्षा सुनिश्चितताको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै, जसको कोही छैन उसको लागि सरकार छ भन्ने प्रमाणित गर्न बाँकी छ। सरकारले आर्थिक व्याकेज घोषण गरेर नागरिकमा विश्वास पैदा गर्न सफल भएको छ। संकटमा सम्पूर्ण देश एकजुट भएको छ। कोरोना विरुद्धको संघर्षमा संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तिनै तहको सरकार नागरिक प्रति जिम्मेवार बन्न उतिकै जरुरी छ। तिनै तहको सरकार समन्वय गर्दै आ-आफ्नो जिम्मेवारी वहन गरि रहेको पनि छ। लकडाउन सफल बनाउन संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारले अधि सारेको नीति र कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न स्थानीय सरकारले प्रमुख भूमिका निर्वाह गर्नु पर्ने देखिन्छ। जनताको सबभन्दा नजिकको सरकार स्थानीय सरकार विषेश र सक्रिय भूमिकामा रहेको छ। संघीय र प्रादेशिक सरकारहरू पनि कार्यान्वयनमै केन्द्रित हुन जरुरी छ।

लकडाउन अवधिधमर परिवार संख्याको आधारमा आवश्यक खाद्यान्न उपलब्ध गराउन वैनिक ज्यालादारी, मज्जुरहरू र विपन्न वर्गको लगत संकलन गर्ने र राहत उपलब्ध गराउने जिम्मा वार्डले पाएको छ।

योग्य छ। सरकारको यो निर्णय कार्यान्वयन गर्न यी दुई सरकारी निकाय सफल हुन सक्ने अवस्थामा छैन। यस अधिकै सरकारी निर्णय कार्यान्वयन गर्न सकेका छैन। लक्षित वर्गसम्म सहुलियत दरमा खाद्यवस्तु पुन्याउन सिमित सहुलियत पसलहरूबाट सम्भव छैन। यी सरकारी कम्पनीहरूले आफ्ना सेवा हरेक स्थानीय तहसम्म पुन्याउन सकेका छैन। सहुलियत दरमा खाद्यवस्तु आफ्ना तहसम्म ल्याउन स्थानीय सरकार नै सक्रिय हुन जरुरी छ। स्थानीय सरकारले यसको लागि यी कम्पनीहरूको पायक गर्ने गोदामबाट खाद्यवस्तु ल्याएर भिडभाड हुन नदिन टोल टोलमै पुस्ती सेवा मार्फत खाद्यवस्तु वितरण गर्न स्थानीय सरकारको विशेष भूमिका चाहिएको छ।

लोकतन्त्रको मुकुट...

महल ठड्याएर पुँजीवादी शैलीको देखेपछि आफूले आफैलाई धिकारेर भुजिडैन पुगे । नेपालका कम्युनिष्टहरू देखेर चारू, जुजभानहरू लाजले भुतुकै भएका होलान् । काग्रेस र अरु पार्टीका नेताहरूको ठालुपन देखेर समाजवाद परलोकबाट वीपी कोइराला अँसु चुहाइरहेका होलान् ।

केही वर्षअघि पोर्चुगल पुगेका मोहन विक्रम सिंहको अभिव्यक्ति सबै कम्युनिष्टले मनन गर्नु । सिंहले पोर्चुगलमा प्रष्टिकरण दिएका थिए- 'नेपाली कम्युनिष्टको स्कूलिङ साहै राम्रो थियो । सत्ता र शक्तिमा चुर्लुमै डुबेर मोराहरू बिग्रेइ ।'

नेतृशन मण्डेला भनेर चिनारी कामाएका मोहनचन्द्र अधिकारी काठमाडौंको नैकापको उठाना सानो कोठामा बस्छन्, उनको दुखेसो यस्तो छ- 'कसैले वास्ते गर्दैनन्, के गर्नु ?' बिग्रेइका कम्युनिष्ट सत्तामा भए के, सडकमा भए के ? दुखीलाई उफार्ने र सुख हासिल गर्नु नेपाली कम्युनिष्टको व्यापार जो भएको छ ।

नेपाली काग्रेस जो १९८९ मा सदस्यमा सदस्य रहेको सोसालिष्ट इन्टरनेशनलको सदस्य रहे पनि सिद्धान्त अँगाल्स सकेन । अरु प्रजातन्त्रवादी खहरे हुन्, कहिले सुसाउँछन्, कहिले सुक्छन् ।

समिटिमा नेपाली राजनीति जुका राजनीति हो । जुका दुहुनु गाईको कल्वाई भै पुर्यो भने पनि दुरुस्ने रगत नै हो । हरेक पार्टी र देश र देशवासीको रगत चुसेर लोकतन्त्रको भजन गाइरहेको छ । भजने भाट र किर्तने पापीहरूबाट बैकुण्ठको आश गर्नु सुपना होइन र ?

नेपाली कम्युनिष्टले स्टालिन र प्रजातन्त्रवादीले सोललिष्ट इन्टरनेशनल बुझे अमर दुनसकथे ।

जोसेफ स्टालिनका छोरा जेकब बन्दी बनेपछि उनको बदलामा जर्मन सैनिकको लेनदेन गर्ने प्रस्ताव आयो । स्टालिनले मलाई पुत्रभन्दा राष्ट्रियता प्यारो छ भन्ने जवाफ दिएका थिए । राष्ट्रियताको गौरवपूर्ण त्यस्तो इतिहास पनि छ । हाम्रा नेताहरू आफू र आफून्त पास्न देश मार्दैछन् । तेल पानी छुट्याउँ-स्टालिनको राष्ट्रवाद र ओली प्रचण्डको देशभक्ति । वीपीको माटोबाद र देउवाको कमिशन शक्ति । यी के हन्, आफै छुट्टिन्छ, डीएनए टेस्ट गर्नेपर्दैन ।

स्टालिनका छोरा जेकब बन्दी बनेपछि उनको बदलामा जर्मन सैनिकको लेनदेन गर्ने प्रस्ताव आयो । स्टालिनले मलाई पुत्रभन्दा राष्ट्रियता प्यारो छ भन्ने सेनाको पक्ष लिए, छोराको पक्ष लिएनन् । छोरा जेकब जेलमै सडेर मेर तर स्टालिनले जर्मन मर्न दिएनन् र आज जर्मन त्यो इतिहासलाई गौरव गर्दै । स्टालिन जसले छोरा त्यागेर देश बचाए, हाम्रा कम्युनिष्ट आफू र आफून्त पास्न देश मार्दैछन् । तेल पानी छुट्याउँ-

स्टालिनको राष्ट्रवाद र ओली प्रचण्डको देशभक्ति । वीपीको माटोबाद र देउवाको कमिशन शक्ति । यी के हन्, आफै छुट्टिन्छ, डीएनए टेस्ट गर्नेपर्दैन ।

हामी बडामहाराज पृथ्वीनारायण शाह जिन्दावाद भन्न सबैदैनो, नेपाल निर्माताको सालिक तोडफोड गर्छौं । बुद्ध नेपाल, शान्त नेपाल, स्वाधीन नेपाल, सगरमाथा नेपाल, हाम्रो नेपाल बनाउने सोच मदन भण्डारीमा थियो । उनलाई दासदुंगाबाट खसालेर मारियो, २६ वर्ष भयो, उनकी श्रीमती राष्ट्रपति बोल्दिनन् । उनको पार्टी नेकपा रहस्य खोतल्दैन । नेपाली कम्युनिष्टहरू देशभन्दा दामलाई महत्व दिन्छन् । दरवार हत्याकाण्ड भयो, ग्राण्ड डिजाइन देख्ने काग्रेस बोल्दैन । यी कस्ता माओ, मार्क्स, स्टालिन र वीपीका अनुयायी हुन् ? युवा निकासी गरेर भ्रष्टाचारको साम्राज्य सिर्जना ? यो राजनीतिक अपराध नभए के हो ?

एकीकरण थाल्दा पृथ्वीनारायण शाह २० वर्षका थिए । इच्छाशक्ति थियो र उनले नेपालको एकीकरण सम्पन्न गरे । त्यो दुःखले आर्याको स्वतन्त्र नेपालाई यिनै दलहरूले अघोषित पराधीनताको चक्रव्युहमा पारिसके । बहुदल आयो, लोकतन्त्र आयो, गणतन्त्र आयो, देशको स्वाधीनतामाथि विदेशतन्त्र हावी भयो ।

डाबाबुरामकै शब्दमा नेपालको साँचो विदेशीको हातमा छ । देशका चालक, सञ्चालक, शासकहरू दलीय मौजा र आर्थिक साम्राज्य फैलाईरहेका छन् । मानौ नेपाल भनेको गरीबीको हाटबजार हो र हाम्रा नेताहरू गरियीलाई थोकमा खरिद वित्री गर्ने फौजबजार हुन् ।

राणाकालमा तिहारमा जुवा फुक्यथो र दिव्यदेव चमत्कारिक कौडा हान्थे र भूपदेव हिसाव राख्ये । महाभारतको द्वृतमा सकुनीले जस्तै जालसाजपूर्ण कौडा हान्थे दिव्यदेव । २०६३ सालपछि नेपाली राजनीतिमा काटामार र लूटामार, लोकतन्त्रको नाममा जालभेल भइरहेछ । विदेशीको व्युहरचना र चकलाबन्दीमा राष्ट्रियताको चौबन्दी च्याले काम तीव्र गतिमा जारी छ । कुरेका सन्तान भीख माँग्ने दिन भोगिरहेका छन् । दैत्यगुरु शुक्राचार्य पनि लज्जाबोध गर्नुपर्ने राक्षसी ज्यादतपूर्ण राजनीतिका कारण रेडलाइट इलाका बन्यो नेपाल ।

नेताहरूले भनेकै हुन्- नयाँ नेपाल बनाउँछौं । १४ वर्ष भयो, सबैका अनुहार खलनायकसँग मेल खाउँ । नेता अरवी शेखजस्ता, नागरिक तिनका चाकरजस्ता ।

०३६, ०४६ र ०६३ सालको आन्दोलन र ०५२ सालादेखिको १० वर्ष जनयुद्धले गरिब मायो, समाज मायो, राष्ट्र मायो । स्वाभिमान मायो । जातीय विविधितामा एकता मायो । निर्माणको श्रीगणेश सुरु भएकै छैन । भ्रष्टाचार उदाम राष्ट्रव्यापी रूपमा चलिरहेछ । भ्रष्टाचारको भाडमा लढै परेको छ

लोकतन्त्र । परिवर्तनपछिको यस्तो दुर्गति र दुर्नामको जिम्मा कुनै नेता लिन तैयार छैनन् । विश्व बुद्धशान्ति खोजिरहेको यो बेला, बुद्धको देश विछुडको संकटमा छ । यो सत्य जान्न रव्याप्तिहरू हेरे हुन्छ, बुद्धको आँखामा अँसु देखिनेछ, परेवा छटपटाइरहेको छ ।

बुद्ध शान्ति : छटपटाहटको ओखती हो । बुद्ध धर्माबलम्बी देशहरू (भुटान, बर्मा, कम्बोडिया, चीन, चाइवान, श्रीलंका, थाइल्याण्ड र जापान) मात्र छन् । नेपालमा बुद्धधर्म हिन्दुत्वभित्रे आवद्ध छ । बुद्ध नेपालमा जन्मे, नेपाल हिन्दूराष्ट्र (२०६३ साल जेठ ४ गते राजनीतिक सहमतिमा र २०७२ सालको संविधानमा धर्मनिरपेक्षता घोषणा गरिएको) कसरी कायम भयो र १२६ जाति तथा अनेक धर्माबलम्बीहरू प्रत्येक कालखण्डमा कसरी सद्भावपूर्ण रूपमा बसे होलान् ? विश्वके लागि नेपाल आकर्षक मुलुक हुनुको अर्को कारण यो पनि हो । जापानले लुम्बिनीलाई जोड्दै बौद्धतीर्थहरू सारनाथ (धर्मवक्रवर्तन), राजगृह, नालन्दा (बौद्ध शिक्षालय), बुद्धगया (बौद्धज्ञान), कुसीनगर (महापरिनिर्माण) जोड्दै बुद्ध करिडोर निर्माणको प्रस्ताव गयो, प्रस्ताव कता हरायो हरायो । भारतले राम करिडोरसम्मको योजना बनाइरहको छ । चीन सिल्करोड, टीहर्स रोडको आधुनिकीकरण गरेर वान बेल्ट वान रोड योजना सफल पार्न अधि बढेको छ । हामी यस्तो अवसर गुमाइरहेका छौं ।

पृथ्वीनारायण शाहले नेपाल त दुई दुगाको तरल रहेछ भनेको थिए । त्यही यिनै हाम्रो परराष्ट्रनीति । हाम्रो त्यो नीति र फेवातालको दुडगा उस्तै ढलपल ढलपल गरिरहेको छ । एउटी भूकृती त्वित्र धुगिन (सोनगनसान) श्रेष्ठचलापोसँग विवह गरेर बुद्धधर्म प्रचारक बनिन् र हरिततारा बनेर चमिकरहेकी छिन् । हामी सोमापारि नकली लुम्बिनी बनाइरहेद्दा त्यसको संगठित प्रतिकार गर्दैनो, अन्तर्राष्ट्रिय नीतिहरूमा भारतसँग एकैविचार लिएर हिँडन थालेका छौं । सार्वभौम संसद कति सार्वभौम छ, स्वतन्त्र छ ? स्वतन्त्र देशको जनमतप्रति यति डरलाग्दो बेझमानी ?

पानी र युरेनियमको भावार, सुनभन्दा सुन्दर प्रकृति छाटा छ यहाँ । हामी आफैनै नाइटाको कस्तुरीको बासना खोजन भौतिकैरिएका छौं । सुगरकोटेड साइनाइजस्तो ढूला दलको सहमति, शासक-प्रशासकको सिनिडकेट, विदेशी र आइनेजीओको प्रभावमा परेर राष्ट्र खोत्रो पार्दैछौं । विधिको शासन र लोकतन्त्रको गरिमाले देशको सम्मान बढ्द भन्ने यथार्थ नेताहरूको दिमागमा छिरेकै छैन । यो दिनदिनैको आत्महत्या नभए के हो ?

लोकतन्त्रिक सिन्धुमा नेपालीत्वको विन्दूको पाइन चाडाउने कति राम्रो अवसर छ यो । लोकतन्त्रको मूर्ति त बन्धो, प्राण प्रतिष्ठा गर्ने यज्ञ सुरुआत नै हुनसकेन । लोकतन्त्रको मुकुट लाखेनाचको मुखुण्डो पो बच्चो ।

कोरोनाका कारण अमेरिकामा पूर्वफुटबलर पन्थीको निधन

प्रार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओलीलाई दबाव दिइरहेका छन् । पछिल्लो समयमा पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओली सञ्चालनमा चार्चाको विवाहको अन्द्रीय दलमा भने ओली व्युहमतमा रहेको ओलपक्षीय नेताहरूले वताइरहेपनि केही मुसा प्रवृत्ति भएका नेताहरू पछिल्लो समयमा हेरे र बस भन्ने अवस्थामा पुरोगा हुनाले प्रधानमन्त्री ओलीलाई संकट थिएको छ । दाहाल लगायतका नेताहरूले प्राप्त धन्यापोष्य बैठक गरेर जसरामा गराउने पक्षमा रहेकाले उनलाई पार्टीमध्ये एकल्याजने प्रयास भएको छ । त्यसैकारण प्रधानमन्त्रीका विश्वासिला राजनीतिक सललाहकार र पूर्व नेकपा एमालेका नेता एवं पार्टीका महासंविध विष्णु पौडेलगायतका अन्य केही नेताहरू समेतले प्रधानमन्त्रीको साथ छोडेका छन् । बहुमत रहेद्दा रहेद्दै प्रधानमन्त्रीको ओलीले सत्ता छोडनुपर्ने अवस्था आएको खण्डमा नेकपा विभाजित हुन सक्ने भएकाले न

• सिटिजन्स बैंकको

नाफा १ अर्ब ९ करोड रुपैयाँ

सिटिजन्स बैंकले चालू आर्थिक वर्षको तेप्तो त्रैमासको वित्तीय विवरण सार्वजनिक गरेको छ। लकडाउनका वेलामा पनि वाणिज्य बैंकमध्ये सौभग्यान्वयनको लिए तेस्रो त्रैमासिक विवरण बैंकले सार्वजनिक गरेको छ। बैंकको वित्तीय विवरण अनुसार गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा नाफा २ प्रतिशतले बढेको छ।

चालू आवको नौ महिनामा बैंकको नाफा १ अर्ब ९ करोड १२ लाख ४५ हजार छ। गत आवको सोही अवधिमा १ अर्ब ६ करोड ९६ लाख नाफा रहेको

थिए। बैंकको खुद व्याज आम्दानी र सञ्चालन मुनाफासँगै नाफा बढेको हो। गत आवको सोही अवधिमा २ अर्ब ८ करोड ७२ लाख ४४ हजार रहेको खुद व्याज आम्दानी चालू आवको सोही अवधिमा २ अर्ब २४ करोड ४८ लाख ९३ हजार रुपैयाँ रहेको छ।

यस्तै, सञ्चालन मुनाफा गत आवमा १ अर्ब ४९ करोड १४ लाख ५ हजार थिए, अहिले १ अर्ब ५२ करोड ३१ लाख ४७ हजार पुगेको छ। बैंकको चुक्ता पुँजी ८ अर्ब ६२ करोड २१ लाख ९६ हजार छ। बैंकले गत आवको नाफाबाट ३ प्रतिशत बोनस सेयर र १२ प्रतिशत नगद लाभांश वितरण गरेको थिए। बैंकले सहयोगी विकास बैंकलाई प्राप्ति गर्न विशेष साधारणसभासमेत डाकेको छ। जगेडा कोषमा ३ अर्ब ४९ करोड ३३ लाख रहेको छ। बैंकको खराब कर्जा शून्य दशमलव ७७ प्रतिशत रहेको छ। प्रतिसेयर आम्दानी १६ रुपैयाँ ८७ पैसा रहेको बैंकको प्रतिसेयर नेटवर्थ १ सय ४५ रुपैयाँ ७७ पैसा रहेको छ।

• आइपिओ निष्कासनका लागि सारिना जनरलले गरायो रेटिङ

सारिना जनरल इन्स्योरेन्सले ३० करोड रुपैयाँबाबारको आइपिओ जारी गर्न रेटिङ गराएको छ। केयर रेटिङ नेपालले कम्पनीको आइपिओलाई मध्यम अवस्था बुझाउने 'केयर एनपिबिबि फ्लॅट' रेटिङ प्रदान गरेको छ। कम्पनीले १ सय रुपैयाँ दरमा ३० करोड रुपैयाँबाबारको ३० लाख कित्ता आइपिओ जारी गर्न लागेको हो। कम्पनीको आइपिओ बिक्री प्रबन्धकमा एनआइसी एसिया क्यापिटल रहेको छ। कम्पनीले आइपिओका लागि रेटिङ गराएपछि अब नेपाल यितोपत्र बोर्डमा आइपिओ निष्कासनका लागि निवेदन दिएछ। नेपाल यितोपत्र बोर्डले आइपिओलाई स्वीकृति दिएपछि कम्पनीले आइपिओ बिक्री खुला गर्नेछ। हाल ७० करोड रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको आइपिओ

वितरण बित्रीपछि यो पुँजी १ अर्ब रुपैयाँ पुगेको छ। कम्पनीको गत माघमा सम्पन्न दोस्रो साधारणसभाले आइपिओ निष्कासन गर्ने प्रस्ताव पारित गरेको थिए।

• एनसेलको कोसेली योजना

एनसेलले लकडाउनका कारण घरमै बसेका ग्राहकलाई लक्षित कोसेली योजना सञ्चालन गरेको छ। एनसेलले प्रिपेड ग्राहकका लागि ल्याएको अफरअन्तर्गत प्रिपेड सेवा प्रयोग गरिरहेका आफन्त तथा सारीभाइलाई भ्वाइस प्याक, डेटा प्याक र एसएमएस प्याक उपहारस्वरूप पठाउन सक्नेछन्। एनसेल कोसेलीका रूपमा पठाउन सकिने सेवाहरूमा ७५ मिनेट टक टाइम, ५५ मिनेट टक टाइम, ६ सय एमबी डेटा, २९ सय एमबी डेटा र १ हजार एसएमएस रहेका छन्। एनसेल कोसेलीन्तर्गतका प्याकहरू ११ वैशाखदेखि लागू भएको कम्पनीले जनाएको छ।

योजनान्तर्गत ग्राहकले ७५ मिनेट भ्वाइस प्याक करसहित मात्र ६२ रुपैयाँ ५७ पैसा र त्वार्सैगरी ५५ मिनेट भ्वाइस प्याक करसहित ३१ रुपैयाँ ९२ पैसामा उपहार पठाउन सक्नेछन्। ५५ मिनेटको भ्वाइस प्याक उपहार प्राप्त गर्नेले ३ दिनभित्र एनसेल नेटवर्क

भत्र प्रयोग गर्न सक्नेछन्। त्यस्तै, ७५ मिनेटको भ्वाइस प्याक उपहार पाउने ग्राहकले ७ दिनभित्र प्रयोग गर्न सक्नेछन्। डेटामा ग्राहकले ६ सय एमबी डेटा (२ सय एमबी अल नेट, २ सय एमबी फोरजी र २ सय एमबी नाइट डेटा) ४४ रुपैयाँ ६९ पैसामा उपहारस्वरूप पठाउन सक्नेछन्। उपहारको डेटा प्याक ३ दिनका लागि मान्य हुनेछ। त्यसेगरी प्रिपेड ग्राहकले ७ दिनका लागि २९ सय एमबी डेटा (हरेक दिन ३ सय एमबीसम्म) ७७ रुपैयाँ ४ पैसामा उपहार दिन सक्नेछन्। यसका साथी ग्राहकले १ हजारवटा एसएमएसको प्याक उपहारस्वरूप २४ रुपैयाँ २६ पैसामा पठाउन सक्नेछन्। यसरी प्राप्त हुने एसएमएस उपहार प्राप्त गर्न ग्राहकले आफूले पाएको मितिबाट ३० दिनसम्म प्रयोग गर्न सक्नेछन्।

एनसेल कोसेली अफरअन्तर्गतका उपहारहरू पठाउन ग्राहकले एस्ट्रिक्स ७७९९९ ह्यास डायल गरी निर्देशनअनुसारको विकल्प छनोट गर्नुपर्ने बताइएको छ। साथै, ग्राहकले ७७९९९ मा डायल गरी यो अफरको जानकारी पनि लिन सक्नेछन्। उपहारबापतको शुल्क उपहार पठाउनेको मैन ब्यालेन्सबाट काटिनेछ। ग्राहकले आफ्नो इच्छाबमोजिम जतिपटक पनि उपहार पठाउन सक्नेछन्।

कर्पोरेट

• ज्योति विकास बैंकको कामु सिइओमा केंडेल

ज्योति विकास बैंकको कायममुकायम प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (कामु सिइओ)मा पारसराज केंडेल नियुक्त भएका छन्। बैंक सञ्चालक समितिको हालै सम्पन्न बैठकले बैंकका नायब महाप्रबन्धक केंडेललाई कामु सिइओमा नियुक्त गर्ने निर्णय गरेको हो। बैंकका हालका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत मनोजकुमार ज्ञावलीको कार्यकाल ९५ वैशाखदेखि समाप्त हुने भएकाले केंडेललाई कामु सिइओ बनाइएको बैठकले जनाएको छ।

• मेगा बैंकका ग्राहकलाई स्वास्थ्य सेवा र औषधिमा हुन्

मेगा बैंक नेपाल लिमिटेडका ग्राहकहरूलाई इजी केयरले विशेष छुटका साथ घरमै स्वास्थ्य सेवा र औषधि प्रदान गर्ने भएको छ। ग्राहकले बैंकको डेविट र क्रेडिट कार्ड वा मेगा स्मार्ट बैंकिङमार्फत भुक्तानी गर्दा १२ प्रतिशत छुट पाउने भएका हुन्।

सम्पूर्ण बैंकलाई इजी केयरले लकडाउनमा पनि विशेष छुटका साथ घरमै पुगेर मेगा बैंकका ग्राहकहरूलाई स्वास्थ्य सेवा दिने तथा औषधि पुऱ्याउनेछ। यसका लागि बैंक र इजी केयरले उपलब्ध गराएको फोन नम्बर वा वेबसाइटमार्फत सम्पर्क गर्ने सकिने बैंकले जनाएको छ। देशबाटी लकडाउनका कारण विरामीलाई स्वास्थ्य सेवा दिन तथा औषधि खरिद गर्न समस्या नहोस् भन्ने उद्देश्यले मेगा बैंकले इजी केयरलसँग सम्झौता गरेको जनाएको छ।

• बाँकेका सय विपन्न परिवारलाई हिमालयन बैंकको राहत

हिमालयन बैंकले कोरोनाका कारण कामिहीन भएका विपन्न मजदुर वर्गलाई राहत वितरण रेको छ। बैंकले संरक्षण तथा जागरूकताका रास्तासोनारी गार्जपालिकाका १ सय मजदुर परिवारलाई खाद्यान्न प्रदान गरेको हो।

बैंकले विपन्न परिवारलाई आवश्यक पर्ने चामल,

दाल, नुन, तेलजस्ता खाद्यान्न वितरण गरेको जनाएको छ। बैंकका बाँके शाखा प्रबन्धक भरत भुसालले गाउँपालिका अध्यक्ष श्री लहुराम थारुको उपस्थितिमा गाउँपालिका कार्यालयलाई राहत समग्री हस्तात्तरण गरेको हुन्। बैंकले यसअघि नेपाल सरकारद्वारा स्थापित कोरोना भाइरस संत्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोषमा १ करोड २५ लाख रुपैयाँ सहयोग गरेको थिए। यसका साथै बैंकले धनगाडी उपमहानगरपालिकामा पनि राहतस्वरूप खाद्यान्न वितरणका लागि ५० हजार रुपैयाँ सहयोग गरेको जनाएको छ। यसैबीच बैंकले हालको विषम परिस्थितिमा ग्राहकहरूको सुविधालाई मध्यनजर गरी विभिन्न स्थानका आफ्ना शाखा निश्चित समयका लागि खोली बैंकिङ कारोबारलाई सुचारू राखेको जनाएको छ।

• गुराँस लाइफको बिमाशुल्क भुक्तानी इसेवामार्फत

गुराँस लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेडको बिमाशुल्क इसेवामार्फत भुक्तानी गर्न सकिने भएको छ। कम्पनीले नियमित बिमाशुल्क इसेवाको मोबाइल एप्स तथा इन्टरनेटबाट भुक्तानी गर्न सकिने व्यवस्था मिलाएको हो। ग्राहकले इसेवाका देशभर रहेका कुनै पनि जोन व्याइट तथा एमार्फत आई पनि जिम्मेदार गर्ने सकिने कम्पनीले जनाएको छ। इसेवाका विमाशुल्क भुक्तानी गर्ने सकिने कम्पनीले जनाएको छ। इसेवाका विमाशुल्क भुक्तानी गर्ने सकिने कम्पनीले जनाएको छ।

• प्राइम कमर्सियल बैंकको नाफा ३१ प्रतिशत बद्यो

चालू आवको तेस्रो त्रैमासमा प्राइम कमर्सियल बैंकको नाफा गत आवको तुलनामा बढेको छ। प्राइम कमर्सियल बैंकको नाफा गत आवको सोही अवधिको तुलनामा ३१ प्रतिशत बद्यो बढेको हो। चालू आवको नौ महिनामा बैंकले २ अर्ब ३ करोड ६ लाख नाफा गरेको छ। बैंकले गत आवको सोही अवधिमा १ अर्ब ५४ करोड ७९ लाख ४ हजार खुद नाफा गरेको थिए।

बैंकले कैलाश विकास बैंकसँग एकीकृत गरी कारोबार गरेपछि चुक्ता पुँजी १३ अर्ब १८ करोड ५२ लाख ४९ हजार पुगेको छ। बैंकले सेयरधनीलाई १६ प्रतिशत बोनस सेयर दिएको छ। बैंकले कन्काई विकास बैंकलाई पनि गमेको थिए।

नेकपामित्र...

बनाउने निर्णय ओलीले नै गराएका थिए ।
ठीक त्यही समयमा अध्यक्ष दाहाल सहितका
नेताहरूले सचिवालयको बैठकबाटै बहुमतका
आधारमा गौतमलाई राष्ट्रियसभा सदस्य बनाउने
र सविधान नै संशोधन गरेर प्रधानमन्त्री सम्म
बनाउने निर्णय गरेपछाचात नेकपामा विवाद
सिर्जना भएको थियो । संविधानको संशोधन
माग तत्कालिन संघीय समाजवादी र राष्ट्रिय
जनता पार्टीले निकै पहिला देखि नै गरिरहेका
भएपनि प्रधानमन्त्रीले आवश्यकता अनुसार
संविधान संशोधन गर्न सकिने बताउँदै आएका
बेला गौतमलाई प्रधानमन्त्री बनाउन सविधान
संशोधन गर्न नसकिने उदघोष गरेपछि गौतम
समेत प्रधानमन्त्री ओलीसँग रुष्ट हुँदै आएका
थिए । स्मरण रहोस् संविधान संशोधनका लागि
संघीय संसद प्रतिनिधि सभामा दुई तिहाई
मतको आवश्यकता पर्दछ । तर सत्ताधारी
दलसँग दुई तिहाई मत नरहेकोले अन्य कुनै
पार्टीले समर्थन नगरी संविधान संशोधन हुन
सक्ने अवस्था देखिँदैन ।

अध्यादेश विवादका कारण उत्पन्न भएको
सत्ताधारी दल भित्रको द्वन्द्वले गर्दा सरकारका
काम कारबाही प्रभावहिन अवस्थामा देखिएका र
कोरोना भाइरसका कारण लकडाउन गर्नु परेकाले
गर्दा मुलुक संकटमा परिहरेको बेला कम्परी उत्तर
भाइरसबाट मुलुकलाई मुक्त गराउने भन्ने विषयमा
सत्ताधारी दल र सरकार एकजुट भएर लाग्नुपर्नेमा
पछिल्लो समयमा सत्ता बचाउने र नयाँ सरकार
निर्माणमा लाग्ने नेकपाका नेताहस्तूको चरित्रले

दाहाल...

दायरमा आउने भएका छन् ।

बैशाख १४ गते सर्वोच्च अदालतका
न्यायधिशहरू दिपक बहादुर कार्की, मीरा
खड्का विश्वम्भर प्रसाद श्रेष्ठ, इश्वर प्रसाद
खातिवडा र डा. आनन्द मोहन भट्टराईको बृहत
पूर्ण इजलासले पहिला नै भएको फैसलाको
पुनरावलोकन माग गर्दै सरकारले दिएको
निवेदन खारेज गरी दिएको हुनाले ६ वर्ष
अधि गरेको सर्वोच्च अदालतको फैसला अब
यथास्थितिमा रहने भएको छ । सरकारले
गम्भीर मानव अधिकारको उल्लंघनको घटनाका
दोषीलाई क्षमादान दिने गरी ऐन बनाएपछि
सोको विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा परेका रिटमा
सर्वोच्चले क्षमादान तथा आममाफी अस्वीकार

अपहरणमा...

राजमन्त्रीसम्म बन्न सफल भएका हुन् । उनको होटल मालिक एवं चीनी उत्पादक संघका अध्यक्ष समेत रहेका शशीकान्त अग्रवालसँग राम्रो सम्बन्ध भएकाले उनको सहयोगमा केही हप्ता अगाडि कालोबजारी गरेको अभियोगमा पक्राउ परेको सुलभ अग्रवाललाई छुटाउने प्रयाससम्म गरेका थिए । त्यसका लागि दुगडले प्रधानमन्त्री ओलीसहित भारतीय राजदूतावास सम्पालाई प्रयोग गरेका भएपनि अग्रवाललाई प्रहरी हिरासतबाट छुटाउन सकेका थिएनन् ।

गर्दा उनीहरू जनता र मुलुकको हितमा होइन व्यक्तिगत स्वार्थमा लिप्त रहेको आभास पाउन सकिन्छ । पार्टीका दुई अध्यक्षहरूले सहमति नै गरेर ओलीले पाँच वर्षसम्म सरकारको नेतृत्व गर्ने र दाहालले कार्यकारी अध्यक्ष रहेर पार्टी सञ्चालन गर्ने सहमति गरेका भएपनि बीचमै गौतमलाई प्रधानमन्त्री बनाउने खेलमा सचिवालयका बहुमत सदस्यहरू खुलैरे लागेको हुनाले समस्याको जड त्याहीबाट सुरु भएको थियो । गौतम गएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा बारिद्या क्षेत्र नं २ मा पराजित भएका थिए । जनताले नपत्याएका व्यक्तिलाई भ्यालबाट घरभित्र प्रवेश गराएर सत्ताको बागडोर जिम्मा लगाउन खोज्य जनताको अभिमतको अपहेलना गर्नु हो । पार्टीका अध्यक्ष दाहाल र माधव नेपालको सँठाङ्गाठले गर्दा संसदमा भण्डे दुई नजिक रहेको सत्ताधारी दल पछिल्लो समयमा विभाजनको संघार्सा पुगेको छ । निर्वाचनका बेला जनतालाई स्थिर सरकार दिने, विकास निर्माणलाई तीव्रता दिने लगायतका अन्य कतिपय लोकप्रिय नारा दिएर सत्तामा पुगेको नेपाल कम्पुनिष्ट पार्टीले ३ वर्ष नपुढै जनतालाई दिएको आश्वासनहरूका

विरुद्ध कुर्सीको खेलमा लाग्नु भनेको मुलुकलाई अस्थिरतातर्फ धकेल्न खोज्नु बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन ।

ओली नेतृत्वको सरकारले समेत भण्डै दुर्ई तिहाई नजिक रहेको भन्नै जनताका भावना विरुद्ध केही काम गरेको छ । सरोकारवालाहस्त्रैंग छलफल र बहसै नगरी विभिन्न विधेयकहरू संसदमा पेश गर्नु, सरकारको असफलता नै हो । सञ्चारमाध्यम विरुद्ध स्वयम् प्रधानमन्त्री नै

गरेको थियो । अदालतमा विचाराधिन रहेका मुद्दाहरू पनि आयोगको मातहतमा त्याउने सरकारी निर्णयलाईपनि सर्बोच्च अदालतले रोक लगाएको थियो । उक्त फैसलाको पुनरावलोकनको माग गरेपनि सर्बोच्चको बृहत पूर्ण इजलासले त्यसलाई अस्तीकार गरेको थियो । पूर्ण इजलासले २०७९ फागुन १४ गते तत्कालिन न्यायाधिश कल्याण श्रेष्ठ, बैद्यनाथ उपाध्याय र हालका प्रधान्यायाधिश चोलेन्द्र शमशेर जबराको इजलासले गरेको फैसलालाई पुनरावलोकन गर्नु नपर्न फैसला गरेको थियो । उक्त फैसला विरुद्ध नेपाल सरकारका तर्फबाट २०७२ श्रावणमा पुनरावलोकनको माग गरी निवेदन परेकोमा वैशाख १४ गते सर्बोच्च अदालतको ५ जना न्यायाधिशको पूर्ण बृहत इजलासले पहिलाकै निर्णयलाई सदर

तत्कालिन संघीय समाजवादी पार्टीमा आपसी कहल रहेकोले त्यसको फाइदा उठाउँदै सो पार्टीलाई विभाजन गराएर केही समयपछि विभाजित भएको पार्टीलाई नेकपामा विलय गराउने बचन दुगड र अग्रवालले दिएपछि त्यही प्रयोजनका लागि अध्यादेश ल्याइएको थियो । तत्कालिन दल विभाजन सम्बन्धी ऐनमा पार्टी विभाजन गराउन संसदीय दल र केन्द्रीय समितिमा ४० प्रतिशत पुन्याउनुपर्ने प्रावधान रहेकोमा अध्यादेशबाट संशोधन गरी केन्द्रीय समिति वा संसदीय दलमा मात्र ४० प्रतिशत पुगेपनि दल विभाजन गर्न सकिने प्रावधान राखिएको र सो कार्यका लागि

खनिनु अर्को आपत्ति जनक कार्य थियो । आफू प्रधानमन्त्री भएके दिन आफुले पनि भ्रष्टाचार नगर्न अरुलाई पनि भ्रष्टाचार गर्न नदिने उघोष गरेका प्रधानमन्त्रीले आफ्नो नाकैमुनि भ्रष्टाचार हुँदा सम्भ तिनै भ्रष्टाचारीहरूका पक्षमा वकालत गर्नु प्रधानमन्त्री ओलीको कमजोरी थियो । ओली प्रधानमन्त्री रहेको झण्डे २६ महिने कार्यकाल भित्र धेरै भ्रष्टाचारका काण्डहरू भएका छन् । एउटा व्यावसायिक प्रतिष्ठालाई कौडीको मूल्यमा नेपाल ट्रष्टको जग्गा सम्भौता अवधि बाँकी हुँदाहुँदै पुन उसैलाई दिने निर्णय गरिनु अर्को दुःखद घटना थियो । निर्मला हत्या प्रकरणमा संलग्नता भएकाहरूलाई आजसम्म पक्राउ गर्न नसक्ने अर्को दललाई विभाजन गराउने उद्देश्य सहित सांसद आफैनै पार्टीका सांसदहरूले अपहरणको प्रयास गर्नु जस्तो जघन्य अपराध र कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि खरिद गरिएको स्वास्थ्य सामाग्रीमा समेत तुलो मात्रामा भ्रष्टाचार हुनुले पनि ओली सरकार अच्यारोमा परेको हो । एउटै म्यानभित्र दुईवटा तरबार अटाउन सम्म अवस्था रह्यैदैन । एउटा मात्र तरबार अटाउँछ त्यसैले गर्दा पार्टीमा दुई अध्यक्ष रहनु र शक्ति सन्तुलनमा अर्का नेता माधव नेपाल समेत अध्यक्षहरूकै हाराहारीमा रहनुले नेकपामा तीन टिकट महाविकटको अवस्था सिर्जना भएको छ । अहिले पार्टीलाई विभाजन हुनबाट जोगाउने प्रयास गरेपनि अहिलेको अवस्था रहे नेकपा विभाजन हुने प्रायः निश्चित रहेको छ । पार्टी एकीकरण गर्दा कोदो रोपेर धान खोजे प्रयास गरिएकाले त्यसको फल नेकपाले भोग्नुपर्ने देखिन्छ ।

गरेको हुनाले अब द्वन्द्वकालमा भएका गम्भीर मानवअधिकार उल्लंघनका घटनामा दोषी ठहर भएका तत्कालिन माओवादी पक्षका विद्रोहीहरू र सरकारी पक्षका मानवअधिकार उल्लंघन गर्न सबै व्यक्तिहरू कानुनी कारबाहीमा पर्न बाटो खुलेको छ । तत्कालिन माओवादी पक्ष नै अहिले सरकारमा रहेको हुनाले त्यसबेला मानव अधिकारको उल्लंघन गर्नहस्ताथि अब कस्तो कारबाही हुन्छ ? त भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ । तत्कालिन माओवादीका सुप्रिम कमाण्डर रहेका पुष्पकमल दाहाल र बाबुराम भट्टाराइलगायत अन्य केही व्यक्तिहस्ताई सर्वोच्च अदालतको उत्तर फैसलापछि कानुनी दायरामा त्याउन सक्ने सम्भावना रहेपनि उनीहरू नै सरकारमा रहेकाले सर्वोच्च अदालतको आदेश पालना हुन्छ त भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ ।

होला त..

दाहालले पूर्व एमालेभित्र रहेका ओली गुट नेपाल गुट र अन्य केही गुटका नेताहरूभित्र खेलेर उनीहरूको सहयोगमा आफू प्रधानमन्त्री बन्न चाहिरहेका छन् । पूर्व माओवादी केन्द्रभित्र समेत केही गुटहरू रहेपनि उनीहरू अध्यक्ष दाहालको विरुद्ध खुलेर बोल्न नसक्ने भएकाले अध्यक्ष दाहालले पूर्व एमालेका नेताहरूलाई आफ्नो पक्षमा पारेर प्रधानमन्त्री ओलीलाई पदबाट हटाउने रणनीतिमा कहिले भफ्सिखेलमा त कहिले भैंसपार्टीमा गोप्य बैठक गर्दै आएका थिए । केही महिना पहिला पार्टीका दुवै अध्यक्ष केपी ओली र पुष्पकमल दाहालबीच ओलीले पाँच वर्षसम्म सरकारको नेतृत्व गर्ने र दाहाललाई कार्यकारी अध्यक्ष बनाउने सहमति भएको थियो । तर पार्टीका उपाध्यक्ष बनाइएका वामदेव गौतमलाई प्रधानमन्त्रीको आश्वासन दिएर राष्ट्रिय सभाको

सदस्य बनाउने र संविधान नै संशोधन गरेर राष्ट्रियसभाको सदस्य पनि प्रधानमन्त्री बन्न पाउने व्यवस्था गरिने आश्वासन दिएर अध्यक्ष दाहालले गौतमलाई आफ्नो पक्षमा लिएका थिए । दाहाल र आफूबीच भएको सहमतिको उल्लंघन गर्दै गौतमलाई प्रधानमन्त्री बनाउने रणनीतिमा दाहाल लागेपछि ओली र दाहालबीचको सम्बन्ध विग्रिएको थियो । त्यो विग्रिएको सम्बन्धलाई दल विभाजन सम्बन्धी ल्याएको अध्यादेशले समेत सहयोग पुऱ्याएको छ । त्यसै कारण वामदेव गौतमले प्रधानमन्त्री एवं पार्टी अध्यक्ष ओलीलाई दुवै पदबाट राजिनामा दिन आग्रह गरिसकेका छन् । गौतमको आग्रहलाई भिरभित्रै दाहाल नेपाल र खनाल सहितको नेताहरूको समर्थन रहेकोले अब प्रधानमन्त्रीले कुन बाटो रोजछन् भन्ने निश्चित भइसकेको नभएपनि उनले अन्तिम अस्त्र प्रयोग गर्न सक्ने सम्भावना समेत रहेको छ त्यो मध्यावधि निर्वाचन ।

अबको..

लागु हुनुभन्दा पहिलाकै मूल्यमा साल्टले सामान विक्रि वितरण गरिहरेको भएपनि अन्यले दाल चामल चिउरा खानेतेल लगायतका सबै सामानको मूल्यबद्धि गरेका छन् । चीनी उद्योग संघले चीनीको मूल्य नबढाएको दाबी गरेपनि चीनी उद्योगीहरूले नै चीनीको मूल्य बढाएको आरोप खुद्रा व्यापार संघले लगाएको छ । साल्टले रु. ७३ मै चीनी विक्रि गर्दा पनि उसलाई फाइदा नै हुन्छ भने अन्य व्यापारीहरूलाई किन फाइदा नहुने ? भ्याट बाहक चीनीको मूल्य कसरी रु. ९० भयो ? यो कालोबजारी नै हो । पछिल्लो समयमा साल्टले लकडाउनको बेला टोल टोल र गल्ली गल्लीमा पुगेर रु. ७३ मै चीनी बेचिरहेको छ भने अहिले उसले डिलरलाई चीनी विक्रि गर्न सकेको छैन । साल्टसँग चीनीको अभाव हुँदै गएकाले त्यसै कारण कालाबजारिया र नाफाखोर व्यापारीले

चीनीको मूल्य बढाएका छन् तर सरकार भने
मौन रहेको छ ।

नेपाललाई वार्षिक दुई लाख ४० हजार मेट्रिकटन चीनीको आवश्यकता हुन्छ । त्यसमा एक लाख ४० हजार मेट्रिकटन नेपालमै उत्पादन हुने र १ लाख मेट्रिकटन आयात हुने गर्दछ । अब चीनीको मूल्यलाई स्थिर राख्नको लागि सरकारले ५० प्रतिशत भन्सार छुटमा चीनी ल्याउन साल्टलाई नै अनुमति दिइनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । अबको केही महिना पछि नेपालीहरूका महान चाडपर्व दरौं तिहार छुट जस्ता महत्वपूर्ण पर्वहरू आउने हुनाले त्यस्ता पर्वलाई मध्यनजर गरेर अहिले नै चीनीको आयात गर्न साल्टलाई अनुमति नदिएको खण्डमा दरौं तिहार छुट जस्ता पर्वमा चीनीको अभाव हुन सक्ने भएकाले उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले त्यसतर्फ ध्यान दिएर तत्काल साल्टलाई चीनी आयातको अनुमति दिइनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

प्रचण्ड र..

प्रस्ताव गर्न पुगेपछि भोलि वैशाख २० गतेका
लागि अर्को बैठक गर्न प्रधानमन्त्री ओलीले
सहमति जनाएपछि छन्।

सहमत जनाएका छन्।
 ओलीको प्रस्ताव सुनेपछि बाहिर निस्केका
 प्रचण्डले प्रतिक्रिया दिएका छन्- वामदेव
 कमरेडलाई बेला बेलामा भक्तुण्डो बनाउने
 गरिएको छ । हुन पनि मनोनित सांसदको
 प्रस्ताव गर्दा प्रधानमन्त्री ओलीले बेवास्ता
 गरेका थिए, तिनै वामदेवलाई ओलीले भावी

भएको छ

एकातिर कोरोनाको महमारी, अर्काँतिर नागरिकको बिचल्ली । सबै मिलेर व्यवस्थापन गर्ने बेलामा नेकपाभित्र सत्ता तानातानको महारोग । देश लकडाउनमा पारेर नेकपाका ठूला नेताहरू सत्ताको खेलमा डुबेका छन् । कोरोना टेस्ट गरेजस्तो ओली, माधव, प्रचण्डको शक्ति करि भन्ने ढीएनए टेस्ट भइरहेको छ ।

सत्ता हानाथापले नेकपा पार्टी र नेतृत्वको सत्ताको १७ गतेको प्राथमिक न्यापिड टेस्ट नेगेटिभ आए पनि भोलिको पीसीआर टेस्टमा पोजिटिभ आउँछ कि भन्ने आशंका व्यापक छ । तर भापाली ओलीले कोरोना डाउन भएपछि वामदेव भनिसकेकाले प्रचण्डको छिर्कीले माधव नेपाल र वामदेव नै लड्ने प्रतिकार्यभूमि परिष्टप्पा देखिवैन्नै ।

नेपालको संविधानले नागरिकलाई अधिकारको व्यवस्था गर्नुका साथै कर्तव्यको पनि व्यवस्था गरेको छ । यसर्थ प्रत्येक नागरिकले आफ्नो सार्वजनिक सरोकारको विषयमा सूचना माग गरी सजग नागरिकको पहिचान बनाउनु प्रत्येक नेपाली नागरिकको कर्तव्य हो ।

